

Řízení o dědictví patří mezi řízení, která se týkají každého člověka. Každý jednou zemře a zpravidla po sobě zanechá majetek určité hodnoty – dědictví, které je pak právě předmětem řízení o dědictví. Podle současné právní úpravy se sice dědictví nabyvá již okamžikem smrti zůstavitele, takže by se mohlo zdát toto řízení jaksi nadbytečné, nicméně není tomu tak. Ve všech oblastech našeho života se setkáváme s nejrůznějšími problémy. Nejinak je tomu mnohdy i po smrti člověka, v situaci, kdy je potřebné upravit právní vztahy k zanechanému majetku a vytvořit tak pevný základ, o nějž budou moci opírat veškeré své dispozice s tímto majetkem noví vlastníci. To je jedno z hlavních poslání řízení o dědictví. Aby řízení toto poslání splnilo, mělo by proběhnout co možná nejrychleji. Není však samozřejmě žádoucí řízení uměle uspěchat, neboť by pak mohla být ohrožena právě právní jistota, kterou by mělo řízení poskytovat.

Celé řízení se skládá z velkého množství nejrůznějších úkonů, které zpravidla vykonává notář. Právě činnost notáře je velmi specifická, neboť veškeré úkony, které notář provádí, se považují za úkony soudu, hovoříme o něm proto jako o soudním komisaři. V žádném jiném řízení toto výjimečné postavení notář nemá. Vzhledem k mnohaleté tradici, kterou notáři s projednáváním dědictví mají, by měli být „garanty nejvyšší kvality“ výsledku řízení o dědictví. Nicméně v praxi probíhá velké množství tzv. dodatečných projednání dědictví, která jsou v některých případech výsledkem neuspokojivé práce notářů během prvotního řízení o dědictví.

Forma mojí práce po obsahové stránce vychází zejména z nejvýznamnějšího pramene právní úpravy řízení o dědictví – a sice Občanského soudního řádu (dále jen „OSŘ“). Tato konstrukce je rovněž doplněna dalšími kapitolami jako např. vývoj řízení o dědictví v českých zemích, nebo o hmotněprávní předpoklady řízení o dědictví tak, aby byla problematika řízení pokryta, pokud možno, co nejkomplexněji. Touto komplexností mám však na mysli pouze komplexnost v rámci oboru občanského práva procesního, neboť v komplexním vnímáním této problematiky bych musel do své práce zahrnout i oblast občanského práva hmotného (což jsem však částečně rovněž učinil), finančního či trestního. To jsem si však za cíl nevytkl. Zaměřil jsem se na zjišťování problematických institutů řízení samotného a snažím se navrhnout racionální řešení.